

pontjából néhány része ma már avult ezeknek az írásoknak, bár a könyv ennek ellenére mindvégig érdekes olvasmány. Merimée szellemes, pergő dialógusai legtöbbször az egyház ellen fordulnak. Alakjait hanyagul jellemzi, de színes, fordultatos meséjével elragad bennünket, Mészöly Dezső és Szász Imre fordítása kitűnő.

(Franklin N. V. kiadása.)

FORGÁCS ISTVÁN

N. K. GUDZIJ: TOLSZTOJ.

Az orosz szellemóriás születésének 120. évfordulójára készült e tanulmány, melyben a kiváló szovjet esztétikus sok olyan mozzanatot tár fel az *emberről* és az *alkotóról*, melyek eddig ismeretlenek voltak. Részletesen ismerteti a halhatatlan művek (Háború és béke, Karenina Anna, Feltámadás) születésének körülményeit s írójának véleményét saját műveiről. Tolsztoj a Háború és békéről azt írja feleségének, Szofija Andrejevának: „Az 1812-es háború következményeként kialakult népi gondolatot szerettem.” E monumentális műről mondja Gudzij, hogy az orosz irodalom Iliász-a és Odisszeiá-ja egyszerre. A szerző könyvének legnagyobb jelentősége abban rejlik, hogy rámutat Tolsztoj eszméinek korunkra gyakorolt hatására s bebizonyítja, hogy épülő, szocialista világunk mily sok értéket tarthat meg és fordíthat saját javára az orosz klasszikus halhatatlan eszméiből.

(Dante, 13.50 Ft.)

ÓSZI ZOLTÁN

SZEGEDI BORIS: EZ A HAZ EL-ADÓ. A kis kötet 15 elbeszélést tartalmaz, melyek kivétel nélkül a Felszabadulás előtti időkben születtek. Akkor, természetesen csak kevés jelenhetett meg közülük, s annak a kevésnek sem volt sikere. Mert a jeles író nő szinte minden tárgyát a szegény, elesett nép, a kizsákmányolt osztályok életéből merítette. Jó írói eszközökkel oldja meg a feszültséget, mely hősei és az akkori világ tipikus alakjai közé szövődik.

Az énző, végtelenül kapzsi kulák asszony, a kizsákmányoló munkaadó mind-mind éles portrét nyert Szegedi Boris írásaiban. Éles portrét, mely körünkben — mikor szüntelen harcokban már nagyrészt felszámoltuk az elmúlt

társadalom kiáltó ellentéteit — minden- esetre írjuk harcos szemléletét tükrözi, aki a társadalmi igazságokért már akkor is harcolt, mikor ez vétek, sőt életveszély volt. Nem is engedte érvényesülni Szegedi Borist a Horthy-fasizmus kora s csak annál önvendetesebb, hogy népi demokráciánk különös gondot fordít azokra az írókra, akiket a múlt elnémitott.

Bár az elbeszélések színes, változatos (talán nagyon is tarka) sora nem ad egységes képet a cselekmények feldolgozásában, ettől eltekintve azonban igen tanulságos, jó és élvezetes olvasmányt nyújt a könyv haladó irodalmunk kétségtelen nyereségeként.

(Réval Könyvtár, 15.50 Ft.)

TISZAI JENŐ

MÓRICZ ZSIGMOND: A GALAMB PAPNÉ.

A galamb papné Móricz Zsigmond ifjúkori alkotása. Műfaját tekintve hosszabb lélegzetű novella, mely a „méltóságos kisasszony” és férje, Pap Enok házasságának első és legnehezebb szakaszát mutatja be és fordulatot, mely szerencsés bekövetkezéssel megoldja a fiatalok eléggé zivatáros életét. A paplakban játszódó cselekmény mindvégig izgalmas, fordultatos. A végső fokon parasztszármazású fiatal pap, és magasrangú középosztálybeli hivatalnok-családból származó felesége nehezen törődnek össze. Az elkényeztetett fiatalasszony nem ismeri az élet törvényeit, rendjét, egyre lázad és nem akar beletörődni egyhangúnak ígérkező sorsába. Mindkettőjük alkati és származási ellentéte bő anyagot szolgáltat az írónak ahhoz, hogy a cselekmény feszültségét megteremtse. Móricz Zsigmond gyakori problémája a társadalmi és osztályellentétek bemutatása a házasság keretén belül. A galamb papnéban is ez történik idillikus befejezéssel. A fiatalok minden egymásról homlokegyenest ellenkező tulajdonságaik ellenére egymáshoz való, mert szeretik egymást. Móricz Zsigmond klasszikus népismerete adja a regény tengelyét. Mindenki másnál giccsbe fulladt volna a fiatal pap és a méltóságos kisasszony története.

(Athenaeum.)

SOLYMOS IDA